

РЕШЕНИЕ

№ 289

гр. София, 17 юни 2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, III НО, в публично заседание на десети юни през две хиляди двадесет и пета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: БЛАГА ИВАНОВА

ЧЛЕНОВЕ: КРАСИМИРА МЕДАРОВА

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ

при секретаря Илияна Петкова

и в присъствието на прокурора Калин Софийски

изслуша докладваното от съдия ИВАНОВА касационно дело № 477 по описа за 2025 г.

Касационното производство е образувано по протест на Окръжна прокуратура Благоевград срещу решение № 20 от 22.01.2025 г., по ВНОХД № 807/24, на Окръжен съд, Благоевград, срещу частта на съдебния акт, с която е отменена присъда на Благоевградски районен съд № 8 от 15.02.2024 г., по НОХД № 1442/23, с която е бил осъден подсъдимия И. Г. А., и същият е признат за невинен и е оправдан по обвинението по чл. 159 а, ал. 2, т. 6 вр. ал. 1, пр. 1, 2 и 4 вр. чл. 26, ал. 1 НК, като присъдата е отменена и в частта, с която, на основание чл. 53, ал. 1, б. „а“ НК, е отнет лек автомобил (марка), ДК [рег. номер на МПС], собственост на подсъдимия И. А., а присъдата е потвърдена в останалата ѝ част.

С присъдата на първата инстанция е постановено следното:

Подсъдимият И. Г. А. е признат за виновен в това, че в периода от неустановена дата в началото на 2023 г. до 13.06.2023 г. в [населено място], при условията на продължавано престъпление, е набрал, транспортирал и приел отделно лице: Б. Д. И., с цел да бъде използвана за развратни действия, независимо от съгласието ѝ, като деянието е извършено чрез обещаване и получаване на облаги, с оглед на което и на основание чл. 159 а, ал. 2, т. 6 вр. ал. 1, пр. 1, 2 и 4 вр. чл. 26, ал. 1 и чл. 54 НК, е осъден на три години „лишаване от свобода“, при „общ“ режим, със зачитане на предварителното задържане, и глоба от 10 000 лв. На основание чл. 53, ал. 1, б. „а“ НК, е отнет в полза на държавата лек автомобил (марка), ДК [рег. номер на МПС], собственост на подсъдимия И. А..

Подсъдимият И. Г. А. е признат за виновен и осъден за съвкупност от престъпления: по чл. 159 а, ал. 2, т. 1 и 6 вр. ал. 1, пр. 2 и 4 вр. чл. 26, ал. 1 и чл. 54 НК, на три години „лишаване от свобода“ и глоба от 10 000 лв., и по чл. 216, ал. 1 НК, на три месеца „лишаване от свобода“. На основание чл. 23, ал. 1 и ал. 3 НК, му е определено за изтърпяване едно най-тежко общо наказание, а именно: три години „лишаване от свобода“, отложено по реда на чл. 66 НК, за срок от пет години, и глоба от 10 000 лв.

С протеста се релевират касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и 2 НПК. Сочат се следните доводи: Съдът е допуснал съществено процесуално нарушение, като е оправдал подсъдимия И. А. с решение вместо с присъда. При

анализа на събраните доказателства е допуснато процесуално нарушение по чл. 14 НПК. Невярно са интерпретирани показанията на св. И., както и показанията на св. М., подкрепящи заявеното от първата свидетелка. При решаване на въпроса за съставомерността на деянието неправилно е интерпретирано ТР № 2/2009 ОСНК ВКС по т. д. № 2/2009 г., относимо към престъплението „трафик на хора“. Съдът не е взел предвид обстоятелството, че съгласието на жертвата, е ирелевантно за наказателната отговорност. При постановяване на оправдателен диспозитив относно подсъдимия И. А. е допуснато нарушение на материалния закон.

С протеста се прави искане за отмяна на атакувания съдебен акт в оспорената част и връщане на делото в отменената част за ново разглеждане от друг състав на окръжния съд.

В съдебно заседание на ВКС представителят на ВП не поддържа протеста и пледира за оставяне в сила на въззивния съдебен акт.

Защитата на подсъдимия И. А. счита, че протестът е неоснователен.

Подсъдимият И. А. се присъединява към становището на защитника си.

Защитата на подсъдимия И. А. изразява становище за неоснователност на протеста.

Подсъдимият И. А. се присъединява към съображенията на защитника си.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на своята компетентност, намери следното:

На първо място, следва да бъде обсъден довода относно формата на съдебния акт, с който Благоевградският окръжен съд се е произнесъл по вината и отговорността на подсъдимия И. А. Съгласно чл. 336, ал. 1, т. 3 НПК, въззивният съд постановява присъда, когато оправдава подсъдим, осъден от първата инстанция. В случая е постановено решение, с което е отменена присъдата на първата инстанция, с която подсъдимият И. А. е бил признат за виновен и осъден, и същият подсъдим е признат за невинен и е оправдан, като с решението е потвърдена присъдата на първата инстанция относно осъждането на подсъдимия И. А. Като е постановил решение вместо присъда, въззивният съд е допуснал процесуално нарушение, тъй като е процедирал в отклонение от изискването по чл. 336, ал. 1, т. 3 НПК. При преценката дали нарушението е съществено следва да се съобрази същността и съдържанието на постановения съдебен акт. От тази гледна точка, независимо от това, че от формална страна е решение, съдебният акт носи белезите на присъда, след като изследва въпросите за вината и отговорността на подсъдимия И. А. При тази хипотеза, съдебната практика е изяснила, че допуснатото процесуално нарушение е несъществено, доколкото същото не води до нарушаване на правата на страните в процеса. Макар и формулирано като решение на окръжен съд, в какъвто случай съдебният акт не би подлежал на обжалване и протестиране, поради същността си на присъда, актът е оспорен от прокурора. С оглед на изложеното, ВКС намери, че допуснатото от окръжния съд процесуално нарушение не предполага безусловна отмяна на съдебния акт и връщане на делото за ново разглеждане, а протестът на прокурора следва да бъде разгледан по същество. В тази насока е съдебната практика (Решение на ВКС № 160 от 20.07.2015 г., по н. д. № 159/2015, 3 НО, Решение на ВКС № 234 от 25.01.2019 г., по н. д. № 917/2018, 1 НО, Решение на ВКС № 21 от 15.04.2020 г., по н. д. № 1043/2019, 3 НО, Решение на ВКС № 196 от 30.05.2023 г., по н. д. № 64/23, 2 НО).

ВКС счита, че при анализа на доказателствата и средствата за тяхното установяване не е допуснато нарушение по чл. 14 НПК. Окръжният съд е направил собствен анализ на гласните доказателства, които, в случая, са от съществено

доказателствено значение, и е достигнал до верни изводи по релевантните факти. Съдът е подложил на задълбочен анализ показанията на св. И., като правилно е отбелязал, че нейните твърдения са последователни и еднопосочни още от фазата на досъдебното производство, когато същата е разпитана пред съдия. Заявеното от св. И. е в унисон и с показанията на св. Н., която е присъствала на мястото на инкриминираните събития и е възприела начина, по който се е развил случаят. Окръжният съд вярно е интерпретирал показанията на св. И., заявила, че тя е инициирала процеса по организация и реализация на идеята ѝ да предоставя сексуални услуги срещу заплащане. Свидетелката е посочила, че идеята ѝ не е възприета от подсъдимия И. А., който се е опитал да я разубеди, но не е успял. С оглед на изложеното, верни са изводите на окръжния съд, че липсва активно поведение на дееца върху волята на жертвата, насочено към мотивирането ѝ да предоставя сексуални услуги срещу заплащане. Гласните доказателства обуславят извода, че у св. И. е имало формирано решение да предоставя сексуални услуги срещу заплащане, а фактическият ѝ съпруг: подсъдимия И. А., е бил „привлечен“ от нея да ѝ съдейства при реализация на замисленото. Вярно са анализирани показанията на св. М., които имат отношение към поведението на подсъдимия И. А., спрямо когото е потвърдена осъдителна присъда, която не е обжалвана и не е оспорена от прокурора. В доказателствен аспект е от значение обстоятелството, че показанията на тази свидетелка не опровергават твърденията на св. И., подкрепени изцяло от показанията на св. Н., поради което доводът на прокурора относно анализа на заявеното от св. М. не може да бъде споделен.

По тези съображения, ВКС намери, че релевантните факти, касаещи подсъдимия И. А., са правилно установени, откъдето следва, че не е допуснато нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК. При това положение, не се поражда процесуална необходимост от отмяна на съдебния акт в оспорената част и връщане на делото в отменената част за ново разглеждане на окръжния съд.

ВКС намира, че с оправдаването на подсъдимия И. А., не е допуснато нарушение на материалния закон. Окръжният съд вярно е интерпретирал ТР № 2 от 16.07.2009 г., по т. д. № 2/2009 на ОСНК ВКС, като е посочил, че поведението на подсъдимия И. А. не попада в обхвата на престъплението „трафик на хора“. Съдебната практика е изяснила, че „набиране“ по смисъла на чл. 159 а, ал. 1 НК, се осъществява чрез активни действия на дееца за търсене, привличане, вербуване, уговаряне, склоняване на жертвата, мотивиране чрез убеждаване или въздействие върху волята ѝ. В случая, такива активни действия, от страна на оправдания подсъдим, не са извършени, а напротив, активното поведение е осъществено от св. И., която е дала идеята и е предприела действия по реализацията ѝ. Липсва и изпълнителното деяние „приемане“, при което деецът се съгласява да се възползва от жертвата. По настоящото дело е налице съдействие на подсъдимия И. А. при реализацията на замислената от св. И. дейност по предоставяне на сексуални услуги срещу заплащане. При положение, че тяхната уговорка е постигната, след като свидетелката е имала формирано решение да извършва такава дейност, не би могло да се приеме, че той се е възползвал от нея. Не е налице и „транспортване“ по смисъла на чл. 159 а, ал. 1 НК, тъй като превозът е изпълнен от св. И. изцяло по нейна инициатива, при което свидетелката е управлявала автомобила, а подсъдимият И. А. се е придвижвал до [населено място] като пътник. Що се отнася до това, че съгласието на жертвата на престъплението „трафик на хора“ е ирелевантно за наказателната отговорност, това е така, но при условие, че са налице и останалите признаци от състава на престъплението. В настоящия случай, върху волята на жертвата не е упражнено предвиденото в закона въздействие, а напротив, св. И., въз основа на взето решение, е „привлякла“ подсъдимия И. А., за

да ѝ окаже съдействие. В този случай, не се касае за съгласие на жертвата на „трафик на хора“, а за поведение на жертвата, изключващо наказателната отговорност, в какъвто аспект правилно е разсъждавал и окръжния съд.

С оглед на изложеното, настоящата инстанция споделя становището на въззивната инстанция, че поведението на подсъдимия И. А. не покрива признаците на състава по чл. 159 а, ал. 2, т. 6 вр. ал. 1, пр. 1, 2 и 4 вр. чл. 26, ал. 1 НК, което предполага същият да бъде оправдан. Ето защо, като е отменил осъдителната присъда и е постановил оправдателна такава, Благоевградският окръжен съд е процедирал законосъобразно и не е допуснал нарушение на материалния закон.

По изложените съображения, ВКС намери, че протестът е неоснователен и следва да бъде оставен без уважение.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 НПК, ВКС, III НО,

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ в СИЛА решение на Благоевградски окръжен съд № 20 от 22.01.2025 г. по ВНОХД № 807/24.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: